

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1767

Vragen van het lid **Ellemeet** (GroenLinks) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat zorgcentrum Vinkenoord mogelijk de deuren moet sluiten* (ingezonden 11 februari 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 31 maart 2015)

Vraag 1

Kent u het bericht «Bewoners zorgcentrum Vinkenoord hopen op investeerders»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ken het bericht.

Vraag 2

Bent u van mening dat er voldoende passende zorg in de regio zal zijn voor de cliënten van zorgcentrum Vinkenoord, indien het centrum de deuren moet sluiten?

Antwoord 2

Belangrijke doelstelling van de hervorming van de langdurige zorg en ondersteuning is om de zorg dichterbij de buurt van de mensen te organiseren.

De wijkverpleging en de sociale wijkteams zullen er samen met een versterking van de eerste lijn voor zorgen dat mensen langer in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen worden geholpen. Mensen die niet langer zelfstandig kunnen wonen houden aanspraak op verblijf in een instelling vanuit de Wlz.

Voor nieuwe cliënten die voorheen in aanmerking zouden komen voor ZZP VV 1 t/m 3 geldt dat zij met zorg en ondersteuning in de thuissituatie geholpen kunnen worden. Die thuissituatie kan ook een geclusterde setting zijn, bijvoorbeeld ook in een voormalig verzorgingshuis waar zorg en ondersteuning wordt geboden op basis van het «scheiden van wonen en zorg». De cliënten betalen dan hun huur en kunnen zorg en ondersteuning op maat ontvangen.

¹ <http://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1289298/bewoners-zorgcentrum-vinkenoord-hopen-op-investeerders.html>

Lokaal zal moeten worden gekeken of het totaal aanbod van wonen, zorg en welzijn aansluit bij de vraag. Daarbij zal het aanbod in de toekomst meer divers en meer in de eigen omgeving van de cliënt kunnen worden aangeboden. Voor het zorgkantoor geldt dat ze een zorgplicht hebben en voor de gemeente geldt een compensatieplicht waarmee voldoende zorg en ondersteuning worden gewaarborgd.

Vraag 3

Bent u voorts van mening dat lokale initiatieven een oplossing kunnen bieden voor dergelijke sluitingsproblematiek, indien de sluiting wordt veroorzaakt door financiële problemen in plaats van een tekort aan vraag ten opzichte van het aanbod?

Antwoord 3

Ja. Cliënten blijven langer thuis wonen. Zorginstellingen kunnen zich hierop instellen door zich te richten op de zwaardere doelgroepen of zich omvormen tot moderne woonzorgcentra, waarbij bewoners zelf huur betalen en cliënten zorg en ondersteuning op maat ontvangen. De haalbaarheid van deze alternatieven is situatiegebonden en is van vele factoren afhankelijk. In een aantal gevallen zal de zorgorganisatie besluiten dat sluiting van een locatie de enig haalbare optie is.

Het is mogelijk dat een burgerinitiatief een oplossing kan bieden. Of dat mogelijk is zal van gemeente tot gemeente en van locatie tot locatie verschillen. Dit is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de aantrekkelijkheid van de gebouwen, de woonwens van de mensen en het aanbod van alternatieven op het terrein van wonen, zorg en welzijn, maar ook de mogelijkheden en de bereidheid van burgers om een eigen initiatief te starten. Daarnaast vergt een lokaal initiatief ook kennis en doorzettingsvermogen van de initiatiefnemers.

Lokale burgerinitiatieven in wonen, welzijn en zorg nemen significant toe. In 2014 waren er bijvoorbeeld al ruim 100 zorgcoöperaties actief. Deze coöperaties hebben als doel om ouderen – en soms ook andere doelgroepen – zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. Een deel van de initiatieven biedt ook zorgcoördinatie, persoonlijke verzorging/verpleging, dagopvang en soms ook zorgwoningen. Er is dan vaak samenwerking met andere organisaties, waardoor verzorging en verpleging en andere diensten die de leden van de coöperaties niet kunnen bieden, door anderen worden geleverd.

Vraag 4

Kunt u aangeven op welke manier burgerinitiatieven in het kader van het sluiten van kleine zorginstellingen vanuit de rijksoverheid worden ondersteund, en of dit in uw ogen voldoende is om deze burgerinitiatieven maximaal te stimuleren?

Antwoord 4

We moeten ruimte bieden voor burgerinitiatieven en voorkomen dat de overheid eigen initiatieven en mogelijkheden van mensen in de kiem smoort.²

Tegelijkertijd is de rol van de rijksoverheid beperkt en is vooral de rol van de lokale overheid van belang, omdat verreweg de meeste voorbeelden van doe democratie zich op dat niveau afspelen.³ Wel is de rijksoverheid erop alert dat burgerinitiatieven wel de ruimte krijgen die nodig is om tot ontwikkeling te komen.

Georganiseerde bewoners kunnen door opname van het *right to challenge* in de Wmo 2015 een aanbod doen voor uitvoering van publieke diensten. Georganiseerde bewoners kunnen een bieding doen, als ze denken dat ze een deel van de zorg en ondersteuning in hun buurt even goed of zelfs beter kunnen verlenen. Er wordt momenteel ook gewerkt aan een handreiking voor gemeenten en burgers om het *right to challenge* zo goed mogelijk te kunnen benutten.

² Brief Minister-President 7 april 2014 participatiesamenleving.

³ nota Doe-democratie (Kamerstukken II 2012–2013, 33 400 VII, 79)